

ECOLOGICA

UDC:502

YU ISSN 0354 - 3285

No - 55 • Beograd, 2009. • Godina XVI

Samo u pretplati

Izdavač:

**Naučno-stručno društvo za zaštitu
životne sredine Srbije "ECOLOGICA"**

ECOLOGICA

Osnivač i izdavač

NAUČNO - STRUČNO DRUŠTVO ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE SRBIJE - ECOLOGICA

Publisher

SCIENTIFIC PROFESSIONAL SOCIETY FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION OF SERBIA - ECOLOGICA

Za izdavača: Prof. dr Larisa Jovanović, predsednik Društva

Glavni urednik – Editor in chief

Prof. dr Larisa Jovanović

Odgovorni urednici – Associate editors

- Prof. dr Vidojko Jović, Rudarsko geološki fakultet, Beograd, dopisni član SANU, Beograd
Prof. dr Duško Bajin, Saobraćajni fakultet Univerziteta u Beogradu, zamenik generalnog direktora, JP Železnice Srbije
Prof. dr Dragan Veselinović, Fakultet za fizičku hemiju Univerziteta u Beogradu
Prof. dr Vladan Joldžić, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd
Prof. dr Slavko Mentus, dekan, Fakultet za fizičku hemiju Univerziteta u Beogradu

Međunarodni uređivački odbor International Editorial board

- Prof. dr Vadim Ermakov, GEOHI RAN, Moskva, Russian Federation
Prof. dr Sergej Ostroumov, University Lomonosov, Moskva, Russian Federation
Prof. dr Vladimir Tomov, University Angel Kunccev, Russe, Bulgaria
Prof. dr Petar Hristov, Free University, Varna, Bulgaria
Prof. dr Iskra Ivanova, University Kliment Ohridski, Sofia, Bulgaria
Prof. dr Atanas Atanasov, University Angel Kunccev, Russe, Bulgaria
Dr Robert Seemann, Museum of Natural History, Wien, Austria
Dr Agni Vlavianos-Arvanitis, Association Politics, Atina, Greece
Dr Svetlana Jovanović, Mayo Education Center, Rochester, USA
Dr Nicolae Sdrula, B.EN.A, Romania
Dr Caner Zambak, B.EN.A, Turkey
Prof. dr Sorin – Tiberiu Bungescu, Banat's University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine, Timisoara, Romania

Uređivački odbor – Editorial board

- Prof. dr Gordana Ajduković, ALFA Univerzitet, Fakultet za trgovinu i bankarstvo, Beograd
Prof. dr Dragoljub Martinović, Visoka škola elektrotehnike i računarstva strukovnih studija, Beograd
Prof. dr Borivoj Adnađević, Fakultet za fizičku hemiju Univerziteta u Beogradu
Prof. dr Boško Jovanović, Matematički fakultet Univerziteta u Beogradu
Dr Dragana Pešić Mikulec, Naučni institut za veterinarstvo Srbije, Beograd
Dr Ivan Pavlović, Naučni institut za veterinarstvo Srbije, Beograd
Dr Dušan Stojadinović, Institut za vodoprivredu »Jaroslav Černi«, Beograd

Izdavački savet – Publisher board

- Milutin Ignjatović, dipl. inž., generalni direktor, Saobraćajni institut CIP, Beograd
Prof. dr Aca Marković, JP Elektroprivreda Srbije, Beograd
Prof. dr Dejan Erić, direktor Instituta ekonomskih nauka, Beograd
Prof. dr Aleksandar Andrejević, Univerzitet EDUCONS, Sremska Kamenica
Petar Rajačić, predsednik Akademije inovacionih nauka, Beograd
Marko Babović, vodeći inženjer, JP Elektroprivreda Srbije, Beograd
Aleksandra Čanak Medić, vodeći inženjer za zaštitu životne sredine, JP Elektroprivreda Srbije, Beograd
Dr Dragan Škobalj, direktor marketinga, »Vujić«, Valjevo
Mr Zoran Pendić, Eurosystems d.o.o., Beograd

Tehnički urednik: Slavka Vukašinović

Lektura i korektura: Ljubinka Turubatović

Prevodilac: Mr Zoran Čajka

Slika na korici: Planina Tian Shan, Kirgizstan

Štampanje časopisa finansijski pomaže Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije

Adresa redakcije:

ECOLOGICA, Beograd, Kneza Miloša 7a/l, tel/fax (011)32 44 248; E-mail:ecologica@ptt.rs
Tekući račun Društva ECOLOGICA: 255 – 0020030101000 – 89 - Privredna banka, Beograd

Štampa: Akademska izdanja, Zemun
Rukopisi se ne vraćaju

SADRŽAJ – CONTENT

REGIONALNO ZAGAĐENJE

Vidojko Jović	
Tehnogena migracija hemijskih elemenata i globalizacija	287
Gennady M. Kolesov, Vladimir V. Anikiev	
Distribution of elements in aerosols from some northern regions of the Atlantic, Indian and Pacific Oceans.....	293
Elena Karpova	
Agricultural production as a factor of biogeochemical transformation of trace element compounds in various agrolandscape soils	299
Kotelnikov A.V., Kotelnikova S.V., Kargina M.V.	
Influence of cadmium compounds on morphofunctional condition of adrenal glands at animals of a different sexes	303
Nikolay Badzhinerov, Sava Tishkov, Maria Stoyanova, Nevena Bogatzevska, Penka Moncheva	
Activity of antarctic streptomycetes strains against phytopathogenic bacteria.....	307
A. P. Dibirova	
The biogeochemical characteristics of the alpine zone of Dagestan	313
T. A. Asvarova	
The radioecological natural migration of uranium and thorium in soil-plant cover of the Great Caucasus	319
Miroslav Grubačić, Dušan Antonović, Suzana Dimitrijević Branković, Dragica Đurđević Milošević	
Zagađenje životne sredine i značaj monitoringa hemijskih kontaminanata u hrani.....	325
Jasminka Đorđević-Miloradović, Mirosljub Miloradović, Nataša Savić	
Zagađenje vazduha u zemljama Zapadnog Balkana gasovima emitovanim iz termoelektrane Kostolac.....	332
Z. Gršić, D. Dramlić, P. Milutinović, D. Joksimović, S. Dramlić, Z. Velikić, B. Vulević	
Matematički model za simulaciju podizanja prašine sa deponija uglja i pepela termoelektrana.....	339

PROCENA I MENADMENT RIZIKA ZAGAĐENJA, BIOINDIKATORI I STANDARDI

A. Shutko, V. Abramov, A. Haldin, E. Novichikhin, V. Krapivin, S. Golovachev, V. Pliushchev, I. Sidorov, E. Biriukov, R. Haarbrink, F. Archer, P. Hristov, E. Gavrilov	
Sea surface and land - sea contact zones sensing at passive microwaves and in optical band	345
Sergey Tyutikov	
Assessment of present methods for biological indication.....	350
Dragan Žižić	
Jonizujuće i nejonizujuće zračenje kao savremeni ekoproblem u lokalnim samoupravama	353
Zaitsev I.V.	
Role of some elements in urological diseases' development.....	360
Nada Štrbac, Milovan Vuković, Dragana Živković	
Primena HACCP sistema na primeru mleinarske industrije	364
Ana Čučulović, Dragan Veselinović	
Nivoi aktivnosti ¹³⁷Cs, ⁴⁰K i ⁷Be u mahovinama sa teritorije Gamzigradske banje.....	371

Mihajlo Vićentijević, Radosav Mitrović, Gordana Pantelić, Dubravka Vuković	
RH ekspertiza mleka i mlečnih proizvoda.....	375
Ljiljana Babincev, Ljubinka Rajaković, Milan Barać, Nikica Vitas	
Biljke akumulatori u sistemu rešavanja globalnih ekoproblema	379
Dragan Žižić	
Biodiverzitet - osnov održivog razvoja grada Leskovca	384
Vesna Surčinski Mikovilović, Svetlana Stevović	
Uloga i odgovor ruderalne flore na globalna zagađenja u urbanim sredinama	391
G. Ludajić , N. Filipović	
Pregled sadržaja jona olova i kadmijuma u zrnu pšenice.....	397
Milan Barać, Nikica Vitas, Svetlana Janićijević	
Teški metali i deponije Trepče u srednjem toku reke Ibar	401
Vesna Nikolić, Željko Kamberović, Branislav Nikolić, Milan Barać	
Alkalno-olovne deponije rafinerije olova „Trepča“ i njihov uticaj na vode Ibra	409
Dragan Žižić	
Uticaj faktora rizika životne sredine na zdravstveno stanje stanovništva u gradu Leskovcu.....	415
Amela Zeković, Hana Stefanović, Dragoljub Martinović	
Merenje zračenja i uticaj mobilnog telefona na organizam	421
Jovanka Vićentić, Jovanka Dakić, Ljiljana Autišer, Vladimir Šarac, Jovan Janković	
Ekotorbe za čistiji i lepši grad	428
Zorana Lazić	
Zaraženost pšenice glavnicom (prouzrokovalac: <i>Tilletia Tritic</i>)	433

GLOBALIZACIJA, ODRŽIVOST I OBRAZOVANJE

Vesna Nikolić, Mirjana Galjak	
Globalizacija, krizni menadžment i održivi razvoj.....	439
Svetko Keranović	
Globalizacija i ekološka kriza.....	445
Darko Nadić	
Teorija ekološke modernizacije kao rezultat shvatanja ekoloških problema u uslovima globalizacije	451
Danilo S. Furundžić	
Globalizacija i urbana ekologija.....	457
Milan M. Mišković	
Kako upravljati zmajevom kočijom progressa i globalizacije	462
Uroš Šuvaković	
Svet u promenama: političko nasilje i globalna ekološka kriza	468
Snežana Štrbac, Tomka Miljanović	
Ekološko vaspitanje i obrazovanje u predškolskom periodu.....	476
J. Paunković, Z. Stojković, N. Paunković , S. Milutinović, S. Žikić	
Programi edukacije za “održivi biznis” u lokalnim zajednicama zemalja u tranziciji	480
Dejan Riznić	
Globalizacija i promene u ekonomiji i njihov uticaj na životnu sredinu	484
Milica Andevski, Tamara Kliček	
Refleksija globalizacije na stilove života	490

Dragana Vasilski, Svetlana Stevović	
Eko-arhitektura u kontekstu procesa globalizacije i održivog razvoja	496
Raško Stefanović, Marko Carić, Vladimir Stojanović	
Razvoj poljoprivrede u globalnim uslovima i implikacije na životnu sredinu	501
Pavle Hadžić, Zdravko Vejnović	
Globalizacija: dve strane istog procesa – industrijski razvoj i zaštita čovekove okoline	506
Milovan Vuković, Nada Štrbac, Dragana Živković	
Globalizacija i razvoj međunarodnih režima u oblasti zaštite životne sredine	510
Tin Štula Vukušić	
Održivi razvoj kao nova paradigma globalizacije - dvije trijade –	516
Milenko S. Stojnić	
Evropa – pustinska "Nojeva Barka"?	523
Dušan Vranješ, Milka Stijepić	
Stanje i mere zaštite životne sredine u lokalnim zajednicama regije Banja Luka kao doprinos globalnom rešavanju ekoloških problema	530
Sreten Jelić, Tatjana Jovanović	
Globalizacija i ekološka kriza	536
Milena Kardum, Patricija Marjan, Varja Knežević	
Ekologija u eri globalizacije	541

GLOBALIZACIJA U TURIZMU, TRGOVINI I PRAVU

Vladan Joldžić	
Zaštita životne sredine u svetlu postojanja ili nepostojanja ekoloških fondova - pravni pristup	547
Mira Rakić, Beba Rakić	
Globalizacija marketing aktivnosti kompanija	557
Milan S. Kosović	
Evropska Unija, globalizacija i ekoturizam	563
Milica Tomašević, Ljiljana Vasić	
O opravdanosti uvođenja javno-privatnog partnerstva u vodovodne sisteme na teritoriji Republike Srbije	568
Beba Rakić, Mira Rakić	
Održivi marketing	574
Vadim Ermakov – Jubilej povodom 70 godina života	579